

Sygn. akt III Ca 2020/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko J. M. (M.)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 20 kwietnia 2015 r., sygn. akt II C 2476/14

oddala apelację.

SSO Krystyna Hadryś

Sygn. akt III Ca 2020/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. wniósł powództwo o zapłatę zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie. Na uzasadnienie pozwu powód podał, iż nabył wierzytelność z tytułu umowy kredytowej od poprzednika prawnego.

Pozwana J. M. nie złożyła odpowiedzi na pozew, ani nie stawiła się na termin rozprawy, będąc poinformowaną o skutkach niestawiennictwa i nie wdania się w spór. Zwrotne potwierdzenie odbioru w/w wezwań i informacji zostało prawidłowo poświadczony, zaś adres pozwanej został dodatkowo ustalony w systemie PESEL-SAD Ministerstwa Sprawiedliwości.

Sąd Rejonowy w Gliwicach zaskarżonym wyrokiem zaocznym oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, iż powództwo jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu, albowiem umowa przelewu wierzytelności z pozwanym, która nie wymieniała wierzytelności będących jej przedmiotem, odwołując się do załączników, których przed sądem nie przedłożono w całości, nie stanowiła żadnego dowodu na istnienie zobowiązania po stronie pozwanej. Sąd wskazał, że dokument z dnia 24 marca 2014r. niepełny i w sposób dowolny zmodyfikowany poprzez wykreślenie z niego niektórych elementów nie poświadczał faktu zawarcia jakiegokolwiek umowy cesji, która

to umowa, określona w przepisach art. 509 i nast. kodeksu cywilnego wymaga dla swej ważności, jako elementu essentialia negotii podania wierzytelności, będącej jej przedmiotem.

Przedłożona przez powoda kserokopia dokumentu tego elementu nie zawierała, gdyż nie konkretyzowała wierzytelności w sposób możliwy dla jej identyfikacji. Bez znaczenia był załączony wyciąg z załącznika do umowy wierzytelności, skoro brak było dowodu powiązania tego wydruku z powołaną umową. Podobnie zawiadomienie pozwanej o przelewie z wezwaniem do zapłaty nie stanowiło żadnego dowodu na okoliczność istnienia wierzytelności pierwotnej.

Nie wykazano, że którykolwiek z przedłożonych przez powoda dokumentów został pozwanej doręczony, chociaż w międzyczasie upłynął okres około 7 lat od daty zawarcia rzekomej umowy bankowej, doszło do rzekomego zbycia wierzytelności oraz przekształceń podmiotowych po stronie powodowej. Wątpliwości Sądu budziła także, wysokość dochodzonego roszczenia, wobec różnych kwot, widniejących na załączonych dokumentach: 4025,57 zł na wyciągu z załącznika do umowy sprzedaży, kwota 4037,39 zł na zawiadomieniu o przelewie, kwota 4096,49 zł w pozwie. Powód nie przedstawił żadnego wiarygodnego wyliczenia takiej zmiany kwoty dochodzonej należności, ani dowodów, pozwalających zweryfikować te kwoty. W tej sytuacji roszczenie pozwu, jako nie udowodnione w myśl art. 6 k.c. podlegało oddaleniu.

Rozstrzygnięcie to zaskarżył powód w całości, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie zgodnie z żądaniem pozwu i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje. Zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w błędnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego i uznaniu, że złożona przez powoda umowa kredytu oraz wyciąg z cesji wierzytelności oraz szereg innych dokumentów nie stanowią dowodu na okoliczność potwierdzenia dokonania czynności prawnej zawarcia umowy kredytowej przez pozwaną; naruszenie art. 227 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu przez Sąd, że dokument złożony przez powoda w postaci decyzji z dnia 18.04.08r. potwierdzającej zawarcie umowy o kartę kredytową zawartej między poprzednikiem prawnym powoda a pozwaną jest niewystarczający do udowodnienia roszczenia; naruszenie art.339 § 2 k.p.c. poprzez nie przyjęcie przez Sąd za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, mimo iż podane twierdzenia nie budzą uzasadnionych wątpliwości; naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 248 k.p.c. poprzez niezobowiązanie powoda do przedstawienia dowodu na okoliczność wymagalności roszczenia i istnienia zobowiązania prawnego. Ponadto zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 280 ust.2 ustawy z dnia 27 maja 2004r. o funduszach inwestycyjnych przez jego niezastosowanie i uznanie, że powód przedstawiając załącznik do umowy cesji powinien przedstawić go w formie jawnej, podczas gdy obowiązek anonimizacji danych dotyczy wskazanego przepisu.

Wnosił nadto apelujący o przeprowadzenie dowodu z dokumentów sprawy o sygn. akt. II Co 865/10 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach na okoliczność udokumentowania zasadności, wysokości oraz wymagalności roszczenia dochodzonego przez powoda.

Postanowieniem wydanym na rozprawie odwoławczej w dniu 26 stycznia 2016r. oddalono wniosek dowodowy zawarty w apelacji jako spóźniony, na zasadzie art. 381 k.p.c., powód mógł bowiem powołać je na poprzednim etapie postępowania.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje.

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd I instancji zastosował prawidłową podstawę prawną rozstrzygnięcia, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Dokonane ustalenia faktyczne w zakresie ustalonym przez Sąd Rejonowy składające się na podstawie rozstrzygnięcia są prawidłowe, znajdują swoją podstawę w zgromadzonym materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i spójny.

Dlatego też ustalenia faktyczne Sądu I instancji, Sąd Odwoławczy przyjął w całości jako własne.

Ocena prawna ustalonego stanu faktycznego dokonana przez Sąd Rejonowy jest prawidłowa i okoliczności podniesione przez skarżącego w apelacji, oceny tej nie niweczą. Sąd Odwoławczy dokonując oceny prawidłowości procedowania Sądu pierwszej instancji w aspekcie zarzutów złożonych w apelacji strony powodowej, nie znalazł podstaw do ich uwzględnienia.

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W świetle art. 509 k.c. dopuszczalne jest zbycie wierzytelności niedokładnie oznaczonej, jeżeli można ją określić na podstawie stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyrokach: z dnia 5 września 2001r., I CKN 379/00; z dnia 5 listopada 1999r. III CKN 423/98). Oznaczenie wierzytelności powinno nastąpić poprzez wskazanie stron tego stosunku oraz przedmiotu świadczenia.

Zgodnie z art. 511 k.c., jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 lutego 2002r. (II CKN 1160/99), przepis ten nie przewiduje rygору nieważności w razie dokonania przelewu bez zachowania wymogu formy pisemnej. W takiej sytuacji, zgodnie z art. 74 § 1 k.c., niezachowanie formy pisemnej zastrzeżonej w art. 511 k.c. nie skutkuje nieważnością umowy przelewu, a jedynie określonymi ustawowo ograniczeniami dowodowymi.

Art. 6 k.c. stanowi, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z tą zasadą na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów przemawiających za zasadnością jego roszczenia, natomiast na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia i przedstawienia faktów uzasadniających w jej ocenie oddalenie powództwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82).

Stosownie do art. 232 k.p.c. na stronach ciąży obowiązek przedstawienia dowodów dla stwierdzenia faktów z których wywodzą skutki prawne.

Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku: z dnia 17 grudnia 1996r., I CKU 45/96; z dnia 11 lipca 2001r., V CKN 406/00; z dnia 12 kwietnia 2000 r., IV CKN 22/00)

W świetle powyższego to powód powinien wykazać, że dołączona umowa przelewu wierzytelności dotyczy pozwanej. Uwzględniając przy tym treść art. 511 k.c., należy zwrócić uwagę, że „pismem stwierdzającym wierzytelność może być zarówno dokument będący wynikiem zachowania zwykłej formy pisemnej, jak i tym bardziej kwalifikowanej formy pisemnej: akt notarialny, pismo z urzędowym poświadczeniem podpisu lub pismo z urzędowym poświadczeniem daty, pismo w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu (art. 78 § 2 k.c.).” (Agnieszka Rzetecka-Gil - Komentarz do art.511 Kodeksu cywilnego).

Za dowód taki nie można uznać wydruku nazwanego "załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności". Umowa z dnia 24 marca 2014r. zawarta z Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. ma bowiem ramowy charakter, natomiast załącznik do umowy, na którym wymieniono imię i nazwisko pozwanej, stan jej zadłużenia oraz numer umowy i rodzaj kredytu, stanowi jedynie wydruk komputerowy, wobec czego nie ma mocy dokumentu, a tym bardziej nie stanowi pisma stwierdzającego przeniesienie wierzytelności, ponadto nie identyfikuje jednoznacznie osoby kredytobiorcy ani nie konkretyzuje wierzytelności.

Sąd Okręgowy podziela także pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 15 lutego 2013r., sygn. akt I ACz 284/13, iż oświadczenie funduszu tylko potwierdzające istnienie wierzytelności i nabycie ich przez fundusz nie mieści się w kategorii dokumentów urzędowych wymienionych w art. 194 ustawy z 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i w konsekwencji nie może stanowić wystarczającej podstawy do wykazania przejścia uprawnień na następcę.

Wykazanie faktu przejścia uprawnienia, tu: nabycia wierzytelności w drodze umowy cesji, wymaga zaofiarowania odpowiednich dowodów, czego – jak wyżej wskazano – powód nie uczynił. W konsekwencji trzeba uznać, że powód nie wykazał by przysługiwała mu legitymacja czynna, co prowadzić musiało do oddalenia powództwa.

Ponadto podkreślenia wymaga, że powód na wykazanie żądania pozwu dołączył kserokopię umowy o kartę kredytową, nie sposób więc uznać, iż wykazał w niniejszym postępowaniu dokumentem urzędowym lub prywatnym faktu zawarcia z pozwaną umowy o kartę kredytową.

Sąd Odwoławczy podziela pogląd Sądu Apelacyjnego w Katowicach, który w wyroku z dnia 10 stycznia 2008 roku, sygn.akt V ACa 816/07, Lex nr 398729 uznał, że sama odbitka ksero lub inna kopia reprograficzna nie jest dokumentem w rozumieniu przepisów k.p.c. i nie może dokumentu zastąpić. Jeżeli zatem odbitka ksero nie jest odpowiednio poświadczona, to nie stanowi ona dokumentu, a sądowi nie wolno przeprowadzać w tej sytuacji dowodu z dokumentu. Niepoświadczona odbitka ksero jest tylko środkiem uprawdopodobnienia za pomocą pisma, pozwalającym na dopuszczenie dowodu z zeznań świadków i dowodu z przesłuchania stron.

Należy zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, iż w przedmiotowej sprawie powód nie przedłożył dokumentów, potwierdzających istnienia wierzytelności, ani co do zasady ani co do kwoty, a nadto nie wykazał swojej legitymacji czynnej. Tym samym powód nie wykazał istnienia ważnej umowy cesji a w konsekwencji istnienia dochodzonego roszczenia.

Dlatego oddalenie w tym zakresie przez Sąd Rejonowy żądania powoda należało uznać za prawidłowe, jako zgodne z prawidłowo dokonanymi ustaleniami faktycznymi w sprawie. W tym zakresie skarżący kwestionujący orzeczenie Sądu I instancji, w apelacji nie podniósł żadnych skonkretyzowanych zarzutów, do których możnaby odnieść się szczegółowo, ponadto wobec niewykazania legitymacji czynnej procesowej pozostałe zarzuty podniesione w apelacji nie podlegały rozpoznaniu.

Treść przepisu art. 232 k.p.c. w sposób jednoznaczny kształtuje obowiązki stron procesu, przerzucając na strony procesowe odpowiedzialność za wynik procesu cywilnego. Dlatego strona ma obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego i w niniejszej sprawie brak jest obowiązku działania sądu z urzędu. Utrwalone orzecznictwo sądów – w tym Sądu Najwyższego – w sposób jednoznaczny wskazuje, że dopuszczenie z urzędu dowodu jest prawem nie obowiązkiem sądu, a przede wszystkim nie może zastąpić beczynności strony, gdyż takie działanie prowadzioby do naruszenia zasady kontradyktoryjności. W literaturze stwierdza się, że sąd ma obowiązek działania z urzędu, jeżeli za tym przemawia interes publiczny. W sprawie niniejszej brak było podstaw do działania sądu z urzędu.

Reasumując, zaskarżony wyrok jest prawidłowy, dlatego też z mocy art. 385 k.p.c. orzeczono jak sentencji.

SSO Krystyna Hadryś